

4. Обухова И. Н. Профессиональная подготовка педагога к формированию субъектной позиции школьника в системе гуманистического воспитания : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Ирина Александровна Обухова. – М., 2003. – 188 с.
5. Осницкий А. К. Проблемы исследования субъектной активности / А. К. Осницкий // Вопросы психологии. – 1996. – № 1. – С. 5-19.
6. Перлз Ф. Опыты психологии самопознания / Ф. Перлз. – М. : Гиль-Эсте, 1993. – 240 с.
7. Пехота О. М. Психолого-педагогічні основи індивідуально-орієнтованої підготовки майбутнього вчителя / О. М. Пехота // Сучасна вища школа. – К., 1999. – С. 213-233.
8. Татенко В. Н. Субъект психической активности: поиск новой парадигмы / В. О. Татенко // Психологический журнал. – Т. 16. – № 3. – С. 23-24.
9. Федоренко М. В. Формування професійно значимих якостей майбутнього вчителя початкової школи у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Марина Вікторівна Федоренко. – Луганськ, 2010. – 242 с.
10. Щуркова Н. Е. Педагогическая технология И. Е. Щуркова / Н. Е. Щуркова. – М. : Педагогическое общество России, 2002. – 224 с.
11. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе / И. С. Якиманская. – М. : Сентябрь, 2000. – 112 с.
12. Gift R. T., Larson A. F. Emphasizing the personal in research of teacher's thinking // Teaching s teacher education. 1994. V. 10 (1). – p. 121-124.

Матвиенко Е. В. Субъектность учителя начальных классов как важное условие реализации педагогического сотрудничества.

Статья посвящена исследованию теоретико-методологическим подходам подготовки будущих учителей начальной школы к субъект-субъектному взаимодействию с учениками. В статье обращается внимание на то, что основным условием реализации педагогики сотрудничества в практике современной школы является личность учителя, а именно его субъектность.

Доказано, что субъектная позиция учителя это проекция субъектности в деятельности, взаимодействии, участие в которых принимает личность.

Ключевые слова: субъектность, учитель начальной школы, субъект-субъектное взаимодействие, педагогическое сотрудничество, субъектность педагога.

Matvienko E. V. Subjectivity primary school teachers as a condition for implementing educational cooperation/

This article explores theoretical and methodological approaches of training of primary school teachers concerning subject-subject interaction with students. Attention is drawn to the fact that the main condition for implementing collaborative pedagogics into practice of modern school is a personality of a teacher, specifically – his individuality. It is proved that the subjective position of a teacher is activity-projection of subjectivity in interaction, communication and relationships the personality deals with.

Keywords: subjectivity, primary school teachers, subject-subject interaction, teacher collaboration, teacher subjectivity.

УДК 7(477)(09)(073)

Мохірева Ю. А.

**СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО:
ДИДАКТИЧНИЙ ДИСКУРС**

У статті досліджується культурно-педагогічний потенціал вивчення історії українського образотворчого мистецтва, творчості сучасних українських художників. Наголошується на важливості формування знань про історію виникнення та розвитку українського образотворчого мистецтва, про його стилістичні особливості, про визначні мистецькі твори та творчість видатних українських художників. Здійснений аналіз особливостей творчості полтавських

митців. Закцентовано на масовій патріотичній творчості. Схарактеризовані можливі шляхи подальшого розвитку сучасного українського образотворчого мистецтва.

Ключові слова: сучасне українське образотворче мистецтво, регіональний аспект, полтавські художники, масова патріотична творчість.

Важливою проблемою сучасної педагогіки образотворчого мистецтва є формування справжнього митця-громадянина, розвиток особистості у гармонії зі світовою культурою, врахування національних традицій, інноваційна діяльність. Нині на теренах України триває утвердження культури молоді української держави, культури усвідомлення відповідальності особистості за народ, націю, землю, на якій ми живемо.

"Кожна нація, як етносоціальна спільнота, характеризується єдиним семіотичним полем – системою загальновідомих для всіх її представників знакових засобів, зокрема засобів художньої символіки, що забезпечує взаєморозуміння та взаємодію членів суспільства. "Входження" у це семіотичне поле, його усвідомлення, почуття приналежності до нього формує самосвідомість людини, в тому числі національну самосвідомість, що є найважливішою ознакою культури особистості" [10, с. 53].

Саме мистці, духовна еліта є гідними репрезентами величі та життєздатної творчої потенції нації; саме вони відтворюють "я" свого народу у відповідних образах, символах, міфах. "...Ті, кого сьогодні зараховують до стану мистців, колись лише мистцями не були, а належали до тих, хто розпрацьовував ідеологію суспільства теїстично – мистецьким осмисленням довілля" [11, с. 10].

Особливого значення набуває регіональний аспект. Розробка і застосування концептуальної моделі "естетики регіону" дасть змогу створити автентичний культурний портрет Соборної України, дійти до адекватного аналізу історії і сьогодення українського мистецтва в усій його розмаїтності та духовному багатстві [6, с. 19].

Дослідник В. Личковах при побудові концептуальної моделі "естетики регіону" в Україні пропонує використовувати такі поняття й категорії, принципи та напрями дослідження, що мають архетипний сенс:

1. Універсальні категорії українського світовідношення і менталітету: "софійність", "кардіоцентризм", "антеїзм", "екофільність", "пан-естетизм" та інші.

2. Розуміння українського світовідношення як "святівідношення", що поєднує святкове і сакральне з екологічним і побутовим. Аналіз естетики "святівідношення" в народному і професійному мистецтві окремих регіонів України.

3. Провідні поняття й принципи етнокультури, особливо її фольклорної складової. Аналіз основних міфологічних і фольклорних мотивів в історії традиційного і сучасного мистецтва в його субетнічних вимірах. Дослідження ментально-естетичного простору "елітарної" та масової культури крізь призму фольклоризму, примітивізму, неоміфології, неонаївізму, національної форми як світогляду та художньої націології взагалі.

4. Етнонаціональна і регіональна інтерпретація таких архетипів, як "Дім", "Поле", "Храм", "Земля" і "Небо".

5. Духовно-світоглядне і художньо-естетичне наповнення таких традиційних українських понять, як "обійстя", "хутір", "дивовижжя", "дивосвіт", "дивосад", "парсуна" тощо.

6. Засадничі принципи енергоінформаційної естетики (еніоестетики) в їх регіональному, етнокультурному вимірі.

7. Аналіз і творче використання понятійно-категоріального інструментарію у творах видатних представників культури, естетики і мистецтва певного регіону [5, с. 30].

Одним із важливих чинників формування духовної атмосфери суспільства є високорозвинені культура і мистецтво.

Діскурс (фр. discours – промова, виступ, слова, розмова (на тему)) – у широкому

сенсі складна єдність мовної практики і надмовних факторів (значима поведінка, що маніфестується в доступних почуттєвому сприйняттю формах), необхідних для розуміння тексту, єдність, що дає уявлення про учасників спілкування, їхні установки й цілі, умови вироблення і сприйняття повідомлення. В останні десятиліття термін отримав широке поширення в гуманітаристиці і набув нових відтінків значення. Дискурс – насамперед, це мова, занурена в життя, у соціальний контекст (з цієї причини поняття дискурсу рідко вживається стосовно древніх текстів). Дискурс – це “істотна складова соціокультурної взаємодії” (Ван Дейк). Простір “дискурсивної практики” зумовлений можливістю сполучати в мові різночасні події, що вислизують з-під влади культурної ідентифікації, відтворюючи динаміку реального [13].

Дидактика (дав.-гр. *διδασκικός* – повчаючий) – один із розділів педагогіки, який вивчає закономірності засвоєння знань, умінь і навичок, формування переконань; визначає обсяг і структуру змісту освіти, вдосконалює методи й організаційні форми навчання, вплив навчального процесу на особу [14].

Для осмислення порушеної проблеми велике значення мають наукові праці М. Лещенко, Л. Масол, О. Рудницької, А. Чебикіна, О. Шевнюк та ін., в яких розглядаються проблеми формування художньої культури особистості, окреслено пріоритетні напрямки подальшого удосконалення мистецької освіти.

Проблеми розвитку сучасного українського образотворчого мистецтва висвітлюють О. Білоусько, О. Загаєцька, М. Маричевський, Г. Міщенко, В. Петрашик, О. Федорук та ін., розробкою естетичних аспектів регіонів займаються В. Личковах, В. Сніжко та ін. Емпіричні знання про українські символи систематизували відомі дослідники О. Найден, О. Потебня, І. Пошивайло, Б. Рибаків, М. Селівачов, К. Сосенко, В. Щербаківський та ін.

Метою статті є розкриття культурно-педагогічного потенціалу вивчення творчості сучасних українських художників.

Події у країні і, зокрема, у мистецькому світі потребують усвідомлення процесів, що відбуваються.

Справжній вибух патріотичної творчості спостерігаємо в теперішньому часі. Під час Революції гідності формувалися нова свідомість, нові відносини, які побудовані на повазі, любові, патріотизмі, братерстві, само організованості. Митці з усієї країни відстоювали свої демократичні права і в мистецтві. Ці твори дихають свободою, вони сповнені прагнення вільного життя. На полотнах майстрів утверджувалися нові цінності як втілення українства. Мистецька спільнота, підтримуючи Майдан, презентувала низку творчих проєктів як відображення історичного повороту в новітні часи України. Майдан ствердив і продемонстрував світові демократичні цінності волелюбного українського народу [9, с. 7-8].

У березні 2014 року, в період відзначення 200-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка, художники відгукнулися на цю подію своїми творами, було проведено багато виставок і мистецьких акцій по всій Україні. Вірші Т. Г. Шевченка надзвичайно актуальні в сьогодні.

У квітні-травні 2014 року громадська ініціатива мистецької молоді вирувала у Полтаві. Енергійна студентська молодь організувала соціально-мистецький проєкт – КАДЕТАРІУМ, що поєднує у собі різні види творчості (живопис, графіку, скульптуру, народне мистецтво, street art, танець, музику, фотографію, інсталяцію, театр, поезію) та просвітницькі проєкти в єдиному виставковому просторі. Проєкт став справжнім майданчиком для сучасних креативних експериментів, та найголовніше – привернув увагу громадськості до руйнування серця Полтави, будівлі Кадетського корпусу, в приміщенні якого і відбувалися заходи. Задум включає в себе створення простору для творчого вираження мистців. Необхідно вибороти можливість висловлення для громадських

ініціатив, вуличних освітніх проєктів та громадських організацій. Така робота спонукає до виховання молоді й загалом сприяє створенню громадянського суспільства в Україні, суспільства розумних, ініціативних людей, здатних конструктивно мислити [3, с. 138].

З літа 2014 року українці масово долучилися до процесу допомоги військовим на передовій та пораненим, зокрема, й художники, які влаштовують благодійні виставки-продажі. Долучились і діти. Найдоступніший спосіб – це малюнки. Одноосібно чи цілими класами діти малюють, створюють обереги і передають солдатам. У бліндажах та всередині військової техніки цілі “картинні галереї” з кращих дитячих малюнків, а дехто із солдатів зберігає послання від дітей у кишені, біля серця. До Миколая, Нового року та Різдва діти, які зазвичай є споживачами подарунків, самі взяли до виготовлення дарунків для солдат – розмальовували пряники (Миколайчики), створювали янголів, різдвяні зірки.

Швидкому поширенню цікавих проявів креативу, досвіду сприяють сучасні інформаційно-комунікативні технології, спонукають до творчості й удосконалення. Феномен масової колективної творчості, де використовуються кольори українського державного прапора (світотворчі жовтий та блакитний), елементи національної орнаментики та обрядовості створює потужне позитивне естетичне поле, що єднає країну, додає сил та оптимізму.

На питання, як діяти далі, щоб не зникла емоційна хвиля патріотизму, письменник Ю. Мушкетик відповів, що потрібно розповсюджувати і ґрунтовно вивчати правдиві знання про історію українського народу, зокрема, й історію українського образотворчого мистецтва.

На кафедрі образотворчого мистецтва ПНПУ імені В. Г. Короленка основні питання історії українського образотворчого мистецтва, його сучасний стан вивчаються під час опанування курсами “Історія українського мистецтва”, “Композиція”, “Художньо-прикладна графіка”, “Композиція живописного твору”, “Актуальні питання зарубіжного та українського мистецтва” та інші. Непересічною є роль вчителя, який навчає учнів орієнтуватися в інформаційному потоці, формує у них естетичний смак відповідно до гуманістичних цінностей і загальнолюдських пріоритетів [4, с. 183].

Важливим є формування знань про історію виникнення та розвитку мистецтва на території України; формування уявлень про стилістичні особливості українського образотворчого мистецтва на різних його етапах; формування здатності до аналізу характерних тенденцій у творчості майстрів, в роботах яких найбільш повно і яскраво розкриваються риси тієї чи іншої епохи; формування знань про визначні мистецькі твори та творчість видатних українських художників.

“Народ, який жив у нашій місцевості з неолітичної пори, був не мисливським, а мирним осілим хліборобським племенем. Він спочатку свого існування носив зародок тієї сприятливої для розвитку гуртових і сімейних засад культури, яку ми послідовно бачимо і в подальшому, і в пізнішому, і навіть у сучасні нам періоди зовнішнього і внутрішнього життя” [12, с. 19].

“Життя і побут українців завжди носили естетизований характер, і цю незамуленість першоджерела, органічність світовідчуття значною мірою вдалося зберегти до сьогодні. Лише потужне сучасне мистецтво, що володіє секретом глибинного прочитання національного і сягає онтологічних основ буття, вмінням висловити його сучасною мовою, зуміє зберегти цю нашу одвічну потребу згармонізувати своє середовище в усіх галузях життєдіяльності... Нинішня зустріч традицій і новацій у мистецькому процесі серед багатоголосся світоглядних підходів може бути по-особливому увиразнена крізь домінують природно-чуттєвого у нашому національному світовідчутті, того, чого так бракує в сучасному прагматичному світі. В пошуках нових парадигм і можливостей

XX століття весь час зверталось майже до всіх культур і народів... Виключити всі закони звичного (в буденній парадигмі) мислення і перейти на інший – вольовий, інтуїтивний цілісно-всеохоплюючий рівень свідомості, що веде до просвітлення, – і є шляхом художньо-естетичного сутнісного проникнення на більш високі рівні буття, відчути себе вищим Божим творінням, що проростає на ментальному культурному ґрунті, який все більш ущільнюється, а не стає крихотілим під ногами нових поколінь” [1, с. 7].

За останні десятиліття по-новому відкрив неповторне культурне розмаїття нашої країни М. Маричевський (головний редактор журналу “Образотворче мистецтво” та альманаху “Артанія”), де кожне особливе її регіонів зливається у могутнє загальне, що зветься мистецька Україна. Велику увагу М. Маричевський приділяв і Полтаві, наголошуючи на тому, що феномен Полтави так і залишається для нас нерозгаданим, зокрема її мистецький світ. Бо ж і досі не досліджено належно ту епоху (кінець ХІХ – початок ХХ століття), коли в Полтаві відбулась перша Всеукраїнська виставка образотворчості; Полтаву, як батьківщину українського націоналізму, – тут 1900 р. М. Міхновський прочитав свій епохальний твір “Самостійна Україна”; мистецьке життя в Полтаві, коли Опанас Сластьон, Порфирій Мартинович, Василь Кричевський заговорили про утвердження українського стилю в мистецтві.

Мистецька ситуація в Полтаві нині нічим не різниться від загальноукраїнської. Неофіційно, але впливова ідеологія в державі нині спрямована на одне – витіснити культуру національну, нав’язавши транснаціональну. Тому й маємо те мистецтво, що просто зроблене в Україні, і те, яке українське за формою і змістом. Небагато, зовсім небагато в Полтаві митців, котрі мають Божий дар і свідомо стали на український шлях, – це Павло Волик, Сергій Гнойовий, Іван Новобранець, Михайло Онацький та інші [8].

Захоплення у глядачів викликають твори полтавського митця Павла Волика, який на ранніх етапах діяльності проявив себе як різьбяр, монументаліст, дизайнер (закінчив Львівську академію мистецтв), в останні два десятиліття знаний як пейзажист. З його численних персональних виставок постає дивовижна картина з візій рідного краю. Метафізичність регіонального краєвиду набуває в нього символічного звучання, а від так передає відчуття чогось всеохоплюючого, українського, усталеного і одвічного. В основі малярства П. Волика, стоїть народна картина пейзажного краєвиду, таку своєрідну “школу” майстер міг отримати лише на Полтавщині, де з давніх давен існує яскраве, іманентно виражене народне малярство.

Картину-пейзаж П. Волик витворює з візії. Це – ідеальний образ, сформований від переживання простору і часу: перебування серед рідного краю сутності митця; з висловів “туди лине моя душа”, “куточок природи”, “омріяний край”, “:райське місце” з міфопоетичного сприйняття докільля витворює П. Волик свій пейзаж. Полтавський художник свідомо йде в царину “старорежимних слобідських пейзажів”, пройнятих вдосвітнім, полудневим, підвечірнім і навіть місячним світлом. Він робить спробу осягнути психологізм родинного присмутку за частково втраченим українським світом і водночас розхитує урбанізовану, нав’язану зовні естетику, просякнуту штучно надуманою провінційністю й клубним просвітянством. Його живопис – не примха і навіть не химера часу, а “українська духовна настанова”, яка освячує поступ творчої людини прокидатися кожного ранку у шляхетній поспішності, щоб встигнути у нелогічній метушні часу лишити свій скромний слід, який величається – національна спадщина [2]. Кращі серед робіт П. Волика – “Чарівне світло” (1999 р.), “Хутірець” (1999 р.), “Вечірній спомин” (2000 р.), “Срібна ніч” (2003 р.), “Котелевщина” (2004 р.), “До витоків” (2005 р.), “Сонячний ранок” (2005 р.) та інші.

Сергій Гноевий – ще один глибинно-український художник із Полтави, який відчуває світ крізь призму рідної землі – її естетичних критеріїв, барв, енергетики,

ставиться до світу, як до одного цілого, має поетичний погляд на довколишність. Такі риси естетики митця – питомо українські. Стилистику творів С. Гноєвого мистецтвознавці визначають як “мальовнича графічність”, яка є природнім результатом кристалізації індивідуальних особливостей творчості майстра.

Виразні вияви графічності у малярському доробку С. Гноєвого – серія “сільських натюрмортів”, де і глечики, і небо, і хати постають як одне ціле. До його “сільських натюрмортів” близькі сільські краєвиди, чисто-білі стіни і дахи хат, копиці сіна, людські постаті становлять нерозривну сув’язь із ясною далечинню неба. Сільська філософія – жити в гармонії з природою.

У своїй творчості полтавська мисткиня Ю. Мохірева йде шляхом використання і розвитку принципів народного мистецтва і в своїх олійних полотнах захоплюється символікою та орнаментом українських мальовок, розпису писанок, кераміки, розпису хат, скринь і скла, образотворчого і пісенного фольклору взагалі. Риси, притаманні малярству Ю. Мохіревої – площинна побудова форми, застосування локальних кольорів, найчастіше – центричність композиції, опоетизування “сюжету” з його втаємниченням аж до казковості, декоративна дзвінкість барв, свіжість звучання цілого. Традиціоналізм художниці, який як явище сучасної культури має виняткове значення для утвердження національної ідентичності в період становлення української державності. Серед відомих творів мисткині – “Викрадення Європи” (1997 р.), “Пливе жука з Кременчука” (1997 р.), “Передчуття кохання” (2000 р.), “Хай не розлучать нас дороги” (2009 р.), “Зачарований Гоголь” (2009 р.), “Боже! Україну збережи...” (2010 р.), “Воскресаю тобою в небо...” (2010 р.), серія “Квіти від тебе” (2011–2012 рр.), “Гроно любові” (2012 р.), “Святковий день” (2012 р.) та інші.

Твір Мохіревої “Передчуття кохання” побудований на зображенні світового дерева. Через те, що воно, дерево, як відомо, є “космологічною знаковою системою світоустрою”, то значимість кохання як категорії тут піднесено найвище. Маємо універсальний архетипний образ. Використана тут і система протиставлень: на симетрично розташованих гілках дерева намальовані в середній частині (по обидва боки стовбура – земного світу) чоловік і жінка. На верхечку дерева днює сонце мисткині – розквітає троянда кохання, оточена червоними дозрілими плодами. У динамічній роботі “Викрадення Європи” мисткиня звертається до світової міфології. Твір побудований на контрасті, гама обмежена – червоне, біле і чорне (плямами), золотисте (графічно). Основні форми – бика і моря – узагальнені, крупні. А орнаментика – грайлива, хвиляста, примхлива – відповідно до сюжету. У полотнах “Боже! Україну збережи...”, “Полтавська родина”, “Святковий день” наголошується на важливості родини в житті української людини [8].

Творчість Михайла Онацька продовжує плідні традиції народного малярства (сільські краєвиди з хатами, церквами і вітряками; козак і дівчина, побут і звичаї українців, гоголівські мотиви). Майстер засобами пластичного “наїву” апелює до глядача образом наддніпрянського краєвиду. Інновації його картин в тому, як образне мислення митця знаходить відображення в архітектоніці композиції, в планах зображення, пластичному і кольоровому опрацюванні об’єктів зображення, його семантиці й семіотиці. Достатньо одного погляду на картини М. Онацька, щоб відчутти чарівну природу Полтавщини.

Всі твори І. Новобранця пронизані народним духом – від змісту до виражальних засобів (простота побудови композиції, ілюзорність (знаковість) її складових, умовність тривимірного простору тощо, завдяки чому зображення прибирає символічно-метафоричного трактування). Від картин І. Новобранця віє міццю, фундаментальністю. В сюжетах превалюють дві теми: історія України і народна пісня. Це два дужих крила, що

підносять митця до вершини. Але ці теми конкретні, пропущені крізь те, що близьке авторові, знайоме і пережите: "Скіфський меч" на околиці рідного села, "Алея Кочубея" у Диканці. Й водночас з глибоким підтекстом. Реалістичний символізм Новобранця суто національний [7, с. 45]. Із відомих пісень взято назви робіт: "Ой під вишнею, під черешнею", "Ой летіли дикі гуси", "Ой ти, дівчино, горда та пишна", "Як би мені не тиночки". У полотнах "Чумацький шлях", "Дума про козака", "Закувала та сива зозуля" органічно злиті пісенність з історичним фактажем. Одна з найвідоміших картин митця – "Козак бандурист" ("До дня проголошення Незалежної України") (1991 р.).

Відомими полтавськими художниками є В. Бабенко та О. Бабенко, викладачі Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка. В. Бабенко працює в галузі промислового та поліграфічного дизайну, станкового живопису. Автор наукових досліджень "Феноменологія міфу", "Логіка культури". Визначні його живописні твори: "Спокуса св. Антонія" (1989 р.), "Третя реальність" (2005 р.), "Одвічний Мамай" (2006 р.), "Створення світу" (2007 р.), "Слов'янська сага" (2007 р.) та інші.

О. Бабенко – художник-килимар, продовжувач традицій українського килимарства. Видатні твори: "Синій птах" (1983 р.), "Кобзарєва пісня" (1989 р.), "Осінній мотив" (2000 р.), килими "Квітуча земля" та "Урочистий" прикрашають кабінети Президента України.

Досить впевнено, активно, творчо заявляє про себе молоде покоління полтавських митців – студентів, магістрантів, випускників кафедри образотворчого мистецтва ПНПУ імені В. Г. Короленка – Н. Дігтяр, С. Качан, Д. Король, О. Перепелиця, Н. Пілюгіна, М. Рожнятовська та інші.

Теоретичні знання про історію українського образотворчого мистецтва, його сучасний стан, підкріплюються глибокими індивідуальними пізнавальними процесами. Велика увага приділяється оволодінню студентами практичних навичок. Осмислюються першоджерела українського образотворчого мистецтва як найважливішого духовного чинника; студенти оволодівають художніми техніками вираження, розробляють композиції різного ступеня складності; використовують комп'ютерні технології; молоді митці-педагоги залучаються до участі у художніх виставках та мистецьких акціях.

Отже, відбувається системний підхід до формування художньої культури при професійній підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва; створюються умови, що втілюють ідею особистісно орієнтованого навчання, результатом якого є наявність у студентів цільної системи знань та умінь в галузі українського образотворчого мистецтва; формується потреба до продуктивної художньої творчості, формується справжній митець-громадянин, розвиток особистості якого відбувається у гармонії зі світовою культурою, із врахуванням національних традицій та інноваційних технологій. Вищі художньо-педагогічні навчальні заклади повинні бути джерелом творчого життя, осередком примноження мистецьких надбань.

Значення вивчення історії українського образотворчого мистецтва, творчості сучасних українських митців, зокрема, полтавських, надзвичайно велике, воно не лише збагачує духовний світ людини, надає художньо-естетичне задоволення, а має також потужний педагогічний потенціал у вихованні молоді. Подальші наші дослідження варто присвятити детальному аналізу творчого доробку молодих українських митців, які активно працюють у галузі мистецтва та педагогіки, проводять майстер-класи, є учасниками художніх виставок різного рівня, міжнародних симпозіумів, пленерів.

Використана література:

1. Андрущенко Т. XXI століття – час утворення України української / Тетяна Андрущенко // Образотворче мистецтво. – 2005. – № 4. – С. 6-7.

2. Волик П. Каталог творів із серії "Художники Полтавщини" / Павло Волик. – Полтава : АСМІ, 2006. – 16 с.
3. Келим-Золотайко С. Кадетаріум / Святослав Келим-Золотайко // Образотворче мистецтво. – 2014. – № 2. – С. 138.
4. Лещенко М. Зарубіжні технології підготовки учителів до естетичного виховання / Марія Лещенко. – Київ, 1996. – 192 с.
5. Личковах В. Архетипи і кенотипи в сучасній сіверській образотворчості / Володимир Личковах // Артанія. – 1999. – № 5. – С. 30-33.
6. Личковах В. Регіоніка в сучасній українській естетиці / Володимир Личковах // Образотворче мистецтво. – 2001. – № 1. – С. 19.
7. Майба Л. Два крила у Новобранця / Ліна Майба // Народне мистецтво. – 1997. – № 2. – С. 43-46.
8. Мохірева Ю. Каталог творів із серії "Художники Полтавщини" / Юлія Мохірева. – Полтава : АСМІ, 2012. – 16 с.
9. Петрашик В. Мистецькі інтерпретації Майдану / Володимир Петрашик // Образотворче мистецтво. – 2014. – № 2. – С. 7-8.
10. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навчальний посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
11. Сніжко В. Мистецтво як етноідеологія / Валерій Сніжко // Артанія. – 2004. – № 6. – С. 10-13.
12. Хвойка В. Розкопки 1901 р. в царині Трипільської культури / Вікентій Хвойка // Артанія. – 2004. – № 6. – С. 15-19.
13. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Дискурс.
14. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Дидактика.

Мохірева Ю. А. Современное украинское изобразительное искусство: дидактический дискурс.

Раскрыт культурно-педагогический потенциал изучения творчества современных украинских художников. Осуществлён обзор особенностей творчества полтавских художников. Охарактеризованы возможные пути дальнейшего развития украинского изобразительного искусства.

Ключевые слова: современное украинское изобразительное искусство, региональный аспект, полтавские художники.

Mokhireva Julia. Contemporary Ukrainian art: didactic discourse.

The cultural-pedagogical potential of Poltava modern painters' creative works studying is elaborated. Some features of creative works of the modern painters of Poltava are observed. The possible ways of futher Ukrainian fine art's development are characterized.

Keywords: modern Ukrainian fine art, regional aspect, the painters of Poltava.

УДК 378.22.016:74

Мужикова І. М.

**ЗМІСТ МЕТОДИЧНОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Стаття присвячена визначенню змістового наповнення методичного компонента професійної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва. На підставі аналізу шляхів формування змісту вищої освіти, традицій художньої педагогіки, сучасних досліджень у галузі методики навчання образотворчого мистецтва та досвіду навчання художньої діяльності школярів визначено принципи відбору та структурування навчального матеріалу курсу "Методика навчання образотворчого мистецтва". З'ясовано змістове наповнення методичного компонента професійної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва.